

Coördinatieplan (dreigende) overstroming dijkringen 14, 15 en 44

Ook wel: Crisisbeheersing (dreigende) overstroming Randstad.

December 2019

Crisisbeheersing (dreigende) overstrooming Randstad

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
1. Inleiding	5
1.1 Wat is het doel en de doelgroep van dit plan?	5
1.2 Wat is de reikwijdte van dit plan?	5
1.3 Wat is de relatie met andere plannen?	5
2. Wat kan er misgaan?	7
2.1 Welke dreigingen zijn er?	7
2.2 Waar kan het misgaan?	7
2.3 Hoe vaak zal dit plan nodig zijn?	8
3. Bevoegdheden betrokken partijen	9
4. Coördinatie en afstemming: wie, wat en waarom?	14
4.1 Waarom coördinatie?	14
4.2 Wat houdt coördinatie in?	14
4.3 Wie coördineert wanneer?	15
4.4 Wat doen andere regio's en waterbeheerders?	15
4.5 Wat doet het Rijk?	16
5. Coördinatie en afstemming: hoe gaan we het doen?	17
5.1 Inleiding	17
5.2 Voorfase (fase van afstemming)	17
5.3 Melding en alarmering	17
5.4 Opschaling	19
5.5 Leiding en coördinatie bij regiogrensoverschrijdende (dreigende) crises	19
5.6 Informatiemanagement	23
6. Beheer en oefening	25
Bijlagen	26
A: Toelichting op de scenario's	26
B: Interregionaal coördinatieschema	267
C: Afkortingenlijst	28

Samenvatting

- In dit plan maken we bovenregionale afspraken over coördinatie en afstemming bij een (dreigende) overstroming binnen dijkringen 14, 15 en 44. Deze zijn aanvullend op de bestaande regionale crisisstructuren.
- De crisisbeheersing sluit aan bij bestaande (regionale) structuren en afspraken (lees de regionale crisisplannen, incidentbestrijdingsplannen en calamiteitenplannen van de waterbeheerders en veiligheidsregio's).
- Er zijn dreigingen die tot een overstroming kunnen leiden binnen dijkringen 14, 15 en 44, te weten een storm met hoog water op zee en hoogwater op de rivieren – en een combinatie ervan.
- Bij zowel de dreiging van zee als van rivieren is vooraf niet duidelijk óf en wáár het precies mis zal gaan. In praktijk kan dat op meerdere plekken langs de kust en langs de waterkeringen van de rivieren gebeuren.
- Er is per dreiging één coördinerende veiligheidsregio en één coördinerend waterbeheerder, die in de dreigingsfase al aan de slag gaat. Er is per voorstelbaar scenario bepaald welke organisaties dit zijn. Hiermee wijken we af van de landelijke GRIP-regeling, het document 'eenheid in verscheidenheid' dat vastgesteld is in het Veiligheidsberaad en de regionale crisisplannen van de veiligheidsregio's, waarin is afgesproken dat de bronregio de coördinerende regio is.
- Nieuw in dit plan: Indien er bovenregionale bestuurlijke effecten zijn, wordt conform GRIP 5 gewerkt. Elke betrokken regio schaal op naar een RBT. Het RBT van de coördinerende regio heeft interregionale (coördinerende) taken en de voorzitter van dit RBT is tevens voorzitter van het I-RBT, tenzij anders overeengekomen.
- Onafhankelijk van het GRIP-niveau of de fase van opschaling werken we interregionaal samen bij (dreigende) overstroming.
- Het is van belang in een vroeg stadium ten eerste op ROT-niveau bij elkaar te komen om de (dreigende) situatie te beoordelen, scenario's te delen en te duiden, afspraken te maken over het opstellen van een waterbeeld en om informatie te delen. Daarbij moeten ook afspraken worden gemaakt over de organisatie van de keten (Welke actoren betrekken? Wel of niet opschalen? Wie is in deze situatie en in de diverse scenario's het best geëquipeerd om de coördinerende rol te nemen?). Op deze wijze kan snel effectief gehandeld worden als dit nodig is. Een 'voorbereidend I-ROT' komt bijeen.
- De coördinerende veiligheidsregio en de coördinerende waterbeheerder blijven coördinerend, tenzij een andere regio gezien de aard van het incident en afhankelijk van de situatie beter geëquipeerd is. Dit wordt in overleg bepaald¹.

¹ We willen voorkomen dat er een overdrachtsmoment is op het moment dat coördinatie er juist het meeste toe doet. Daarom blijft de coördinerende regio de coördinerende regio – tot het moment dat op basis van overleg desgewenst tot overdracht van de coördinerende rol wordt besloten.

- Een coördinerende veiligheidsregio respectievelijk waterbeheerder zorgt voor afstemming binnen en tussen kolommen en met het Rijk.
- Het Landelijk Operationeel Coördinatiecentrum (LOCC) kan door regio's worden ingezet voor bovenregionale coördinatie van operationele vraagstukken, zoals advies over opvang van mensen buiten de regio, bijstand voor hulp- en nooddiensten (inclusief inzet van defensie), advies over schaarste verdeling specifiek materieel (zoals noodaggregaten en pompen).
- Bij (dreiging van) overstroming komt de Landelijke Coördinatiecommissie Overstromingen van het Watermanagementcentrum Nederland (WMCN) in actie. Door tijdig, actueel en gericht informatie over de verwachte toestand van het water te verschaffen, helpt het WMCN waterbeheerders, veiligheidsregio's en bestuurders de waterproblemen het hoofd te bieden. Hiervoor stellen zij een zogenaamd landelijk waterbeeld op. Met dit landelijk waterbeeld geven de landelijke coördinatiecommissies advies aan waterbeheerders en veiligheidsregio's over te nemen maatregelen.
- Het Rijk is bij een (dreigende) overstroming direct al betrokken vanwege de regio-overschrijdende effecten van een dergelijke overstroming. Naar gelang de situatie kiest het Rijk per onderwerp een rol: faciliterend, richtinggevend en/of sturend. Sturing door het Rijk – bijvoorbeeld bij verschil van inzicht tussen regio's – kan op verschillende manieren plaatsvinden, steeds overeenkomstig de bestaande regelgeving. De overgang tussen de drie rollen faciliteren, richting geven en sturen blijkt fluïde. Sturend optreden is het ultimatum en zal met grote terughoudendheid gebruikt worden. Wettelijke bevoegdheden zijn hiertoe noodzakelijk. In het geval het Rijk stuurt, betekent dit niet dat het Rijk alles overneemt, maar dat het intervenueert op een aantal specifieke punten en een kader schept voor de eigen taken van de regio's.

1. Inleiding

1.1 Wat is het doel en de doelgroep van dit plan?

Dit plan omvat afspraken over de coördinatie en afstemming in geval van een (dreigende) overstroming binnen dijkkringen 14, 15 en 44, tussen veiligheidsregio's onderling, waterbeheerders onderling, waterbeheerders en veiligheidsregio's en tussen veiligheidsregio's en het Rijk (in het bijzonder het ministerie van Veiligheid en Justitie).

Deze afspraken moeten ertoe bijdragen dat deze partijen goed voorbereid zijn op een dreigende overstroming, dat ze in geval van een daadwerkelijke overstroming in staat zijn de gevolgen ervan zo veel mogelijk te beperken, dat de partijen eenheid creëren in overheidshandelen en dat zij zorgen voor eenduidigheid in communicatie en maatregelen voor betrokkenen tijdens crisissituaties.

Dit plan is enerzijds bedoeld voor de inhoudsdeskundige adviseurs bij hun taken in de voorbereidingsfase en anderzijds de operationele functionarissen en bestuurders die bij een (dreigende) overstroming aan zet zijn.

1.2 Wat is de reikwijdte van dit plan?

Dit plan heeft betrekking op de coördinatie en afstemming in geval van een (dreigende) regiogrensoverschrijdende overstroming (primaire keringen) binnen dijkkringen 14, 15 en 44. Dit plan omvat *geen* afspraken over coördinatie tussen de partijen binnen dijkkringen 14, 15 en 44 en andere aangrenzende dijkkringen (bijvoorbeeld langs de kust in Zeeland of Noord Holland ten noorden van het Noordzeekanaal). *Evenmin* omvat dit plan afspraken voor kleinschalige (dreigende) overstromingen (secundaire keringen). Hiervoor gelden de regionale (crisis)structuren en -afspraken.

1.3 Wat is de relatie met andere plannen?

Dit plan staat niet op zichzelf. Het is aanvullend op diverse landelijke plannen, waaronder:

- *Nationaal Handboek Crisisbesluitvorming (2016)*. Dit Handboek is een nadere uitwerking van de organisatie en werkwijze van de Ministeriële Commissie Crisisbeheersing (MCCb), alsmede de ambtelijke advisering en ondersteuning van de Commissie. Het beschrijft op hoofdlijnen de bevoegdheden, verantwoordelijkheden en kerntaken van de belangrijkste actoren binnen de nationale crisisstructuur.
- *Landelijk Draaiboek Hoogwater en Overstromingen (2016)*. Hierin wordt onder meer de landelijke alarmering en opschaling beschreven, hetgeen een belangrijker 'trigger' is voor het van toepassing zijn van de afspraken uit onderhavig coördinatieplan. Daarnaast worden in het *Landelijk Draaiboek Hoogwater en Overstromingen* de informatievoorziening en afstemming tussen de waterbeheerders en het toenmalige ministerie van Verkeer en Waterstaat (nu Infrastructuur en Milieu) uitgewerkt.
- *Nationaal crisisplan Hoogwater en overstromingen (2017)*. Hierin is op hoofdlijnen een beleidsdraaiboek, een operationele strategie en een communicatiestrategie beschreven.
- *Kader Grootschalige Evacuatie, Gezamenlijke uitgangspunten en procesbeschrijving (2014)*. Naast gezamenlijke uitgangspunten en een begrippenkader ten aanzien van evacuatie biedt dit document een (inhoudelijk) stappenplan voor veiligheidsregio's om tot besluitvorming te komen

over een eventuele evacuatie (afwegingen/ factoren die van invloed zijn, wettelijke grondslag, enzovoorts).

- *De bestuurlijke netwerkkaarten (IFV).*

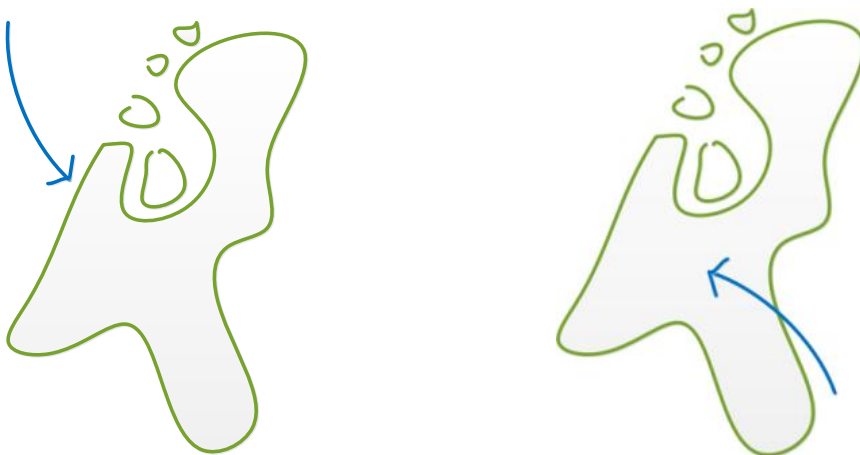
Bovendien moet dit Coördinatieplan aansluiten op de diverse plannen van afzonderlijke veiligheidsregio's en waterbeheerders zoals:

- *Regionale crisisplannen en Incidentbestrijdingsplannen veiligheidsregio's.*
- *Calamiteitenplannen waterbeheerders.*
- *Convenanten tussen veiligheidsregio's en waterbeheerders.*

2. Wat kan er misgaan?

2.1 Welke dreigingen zijn er?

Grofweg zijn er twee dreigingen die tot een overstroming kunnen leiden binnen dijkkringen 14, 15 en 44. De 1ste dreiging is een storm vanaf zee die aan de kust voor problemen kan zorgen. De 2de dreiging komt van hoogwater op de rivieren.

Een combinatie van beide dreigingen waarbij er een zeer hoge waterstand is bij zowel de zee als bij de rivieren wordt door deskundigen uitgesloten of in elk geval als vrijwel onmogelijk aangeduid. Een combinatie van beide dreigingen waarbij zowel van zee als vanaf de rivieren een licht verhoogde waterstand is, is echter wel reëel².

Dit plan houdt daarom rekening met:

- Alleen een dreiging van zee met zeer hoge waterstanden.
- Alleen een dreiging vanaf de rivieren met zeer hoge waterstanden.
- Een combinatie van een dreiging van zee en een dreiging vanaf de rivieren met licht verhoogde waterstanden.

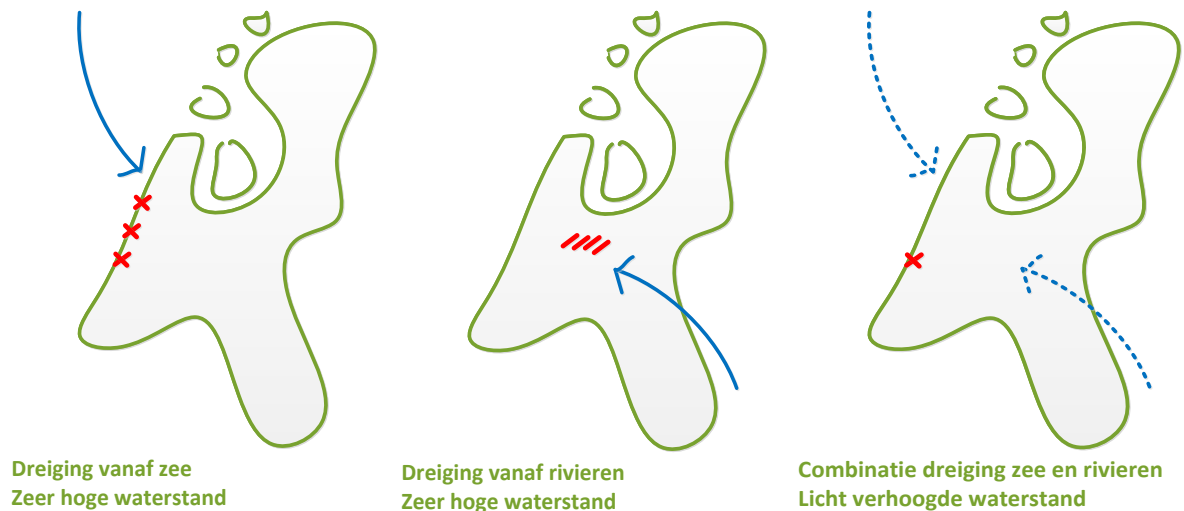
2.2 Waar kan het misgaan?

Bij zowel de dreiging van zee als het hoge water op de rivieren is vooraf niet duidelijk óf en wáár het precies mis zal gaan. In theorie kan dat overall langs de kust en langs de waterkeringen van de rivieren gebeuren³. Waterdeskundigen wijzen op basis van een risicoschatting⁴ binnen dijkkringen 14, 15 en 44 verschillende locaties aan die meer kwetsbaar zijn dan andere locaties. Aan de kust zijn drie gebieden kwetsbaar en langs de grote rivieren is er ook een groot gebied dat bedreigd kan worden door een overstroming.

² Zie voor een indicatie van waterstanden de specifieke plannen van de waterbeheerders.

³ De slechte voorspelbaarheid staat op gespannen voet met de eventueel te treffen maatregelen zoals een evacuatie (die doorgaans enkele dagen vooraf in gang gezet moet worden).

⁴ Op basis van Veilig Nederland in Kaart (VНК2) (zie afzonderlijke dijkkringrapporten op <http://www.helpdeskwater.nl>).

In bijlage A zijn kort de belangrijkste kenmerken van het scenario geschetst (duur, mogelijke complicaties, voorspelbaarheid en mogelijke consequenties), mocht het op één van deze locaties misgaan⁵.

2.3 Hoe vaak zal dit plan nodig zijn?

De frequentie waarmee we te maken hebben met een (dreigende) overstroming (en waarbij dit plan van toepassing kan zijn) verschilt:

- Een dreiging van zee met een (zeer hoge waterstand) komt gemiddeld eens in de tien jaar voor.
- Een dreiging van rivier (met een zeer hoge waterstand) komt ongeveer eens in de tien jaar voor. Een dreigende situatie vanaf de rivieren, waarbij gecoördineerde informatie-uitwisseling nodig is in verband met het onder water lopen van uiterwaarden komt ongeveer één keer per twee jaar voor.
- Een combinatie van de dreigingen (met licht verhoogde waterstand) komt ongeveer één tot twee keer per jaar voor.

⁵ Vanwege de lage waarschijnlijkheid van een overstroming van het IJsselmeergebied is dit scenario niet in het coördinatieplan opgenomen. Zie VNK2 (afzonderlijke dijkkringrapporten op <http://www.helpdeskwater.nl>).

3. Bevoegdheden betrokken partijen

Het doel van dit hoofdstuk is inzicht te geven in de bevoegdheden van betrokken partijen bij (dreigende) overstrooming.

Bevoegd gezag⁶

Bij (dreigend) hoogwater zijn de volgende bevoegde gezagen relevant:

- Waterbeheerders: HID en dijkgraaf.
- Gedeputeerde staten (bij spoed de Commissaris van de Koning).
- Minister van Infrastructuur en Waterstaat (I&W).
- Rijksheren namens de minister van I&W.
- Burgemeester/voorzitter veiligheidsregio.
- Minister van Justitie en Veiligheid (J&V).

1. Waterbeheerders: hoofdingenieur-directeur (HID) Rijkswaterstaat en dijkgraaf van het waterschap

De waterbeheerder is belast met één of meer afzonderlijke watersystemen of onderdelen daarvan en heeft een zorg van waterstaatkundige aard. Het beheer van oppervlaktewaterlichamen en waterkeringen berust bij de minister van I&W (voor deze Rijkswaterstaat) en bij waterschappen, in enkele gevallen bij een gemeente of provincie (havens of vaarwegbeheer). Dit is vastgelegd in de water- en waterschapswet.

Waterschap

Een waterschap is belast met de waterstaatkundige zorg van een bepaald gebied. De rol die het waterschap in het kader van de incidentbestrijding vervult, hangt nauw samen met de wettelijke taken waarmee het waterschap is belast. In het werkingsgebied van dit plan hebben de hoogheemraadschappen van Delfland, De Stichtse Rijnlanden, Rijnland en Schieland en de Krimpenerwaard en waterschap Amstel, Gooi en Vecht en Rijnland, zorg voor de bescherming van het land tegen overstrooming (waterkeringszorg). De dijkgraaf is verantwoordelijk voor de zorg voor de waterkering en huishouding, ook bij incidenten. De waterschappen zijn op grond van de Waterwet de waterbeheerders van de regionale wateren en van de primaire en secundaire keringen.

Waterschappen hebben een crisisorganisatie op alle niveaus en kunnen OvD-en en liaisons ROT/RBT/GBT aan de multidisciplinaire crisisteams leveren.

Rijkswaterstaat

Rijkswaterstaat (RWS) is waterbeheerder van het rijkswater (kust en hoofdvaarwegen) en heeft tot taak ervoor te zorgen dat het waterstaatswerk doelmatig en doeltreffend kan (blijven) functioneren. Tevens moeten zij incidenten binnen hun verantwoordelijkheid aanpakken. Uitvoerende partijen namens Rijkswaterstaat in het werkingsgebied van dit plan zijn: Rijkswaterstaat West-Nederland Zuid, West-Nederland Noord en Midden-Nederland.

⁶ Bestuurlijk netwerkkaarten IFV

RWS heeft een crisisorganisatie op alle niveaus en kan OvD'en en liaisons ROT/RBT/GBT aan de multidisciplinaire crisisteams leveren. De hoofdingenieur-directeur (HID) van RWS kan in bepaalde gevallen optreden als rijksheer, waardoor hij verregaande ministeriële bevoegdheden krijgt.

De waterschappen en regionale diensten van Rijkswaterstaat opereren in beginsel zelfstandig, zij het in afstemming met andere beheerders en met provincies. De bevoegdheden zijn vastgelegd in de wetgeving zoals de waterwet en de waterschapswet. Mogelijke maatregelen zijn het sluiten van zomerdijken, het inunderen van uiterwaarden en instellen van dijkbewaking, maar ook het treffen van maatregelen voor de scheepvaart op de rivieren.

2. Gedeputeerde staten (Provincie)

Het bestuurlijk toezicht op het waterbeheer is gesplitst. De minister van I&W heeft bestuurlijk toezicht op de primaire keringen en de provincie heeft bestuurlijk toezicht op de regionale keringen en andere waterschapstaken. De provincie (gedeputeerde staten, bij spoed de commissaris van de Koning) kan zo nodig bij gevaar voor waterstaatswerken ten laste van het waterschap aanwijzingen geven en voorzien in de uitvoering daarvan.

3. Minister van I&W

De minister houdt toezicht op het optreden van waterschappen bij gevaar voor primaire keringen, de minister kan aanwijzingen geven en voorzien in de uitvoering daarvan. De minister heeft tevens het oppertoezicht over de regionale keringen en kan rechtstreeks aanwijzingen geven aan decentrale waterbeheerders en voorzien in de uitvoering daarvan. De minister van I&W kan de regie volledig naar zich toe trekken, in het bijzonder bij grootschalige overstromingen.

4. Rijksheren

Voor de minister van I&W zijn de Hoofdingenieur-directeur van Rijkswaterstaat, de havenmeesters van Rotterdam en Amsterdam, de directeur Kustwacht rijksheren. Zij vertegenwoordigen de minister in een regionaal beleidsteam.

De commissaris van de Koning is rijksheer van de minister van J&V. Hij kan een aanwijzing geven inzake samenwerking of zelf dwingend optreden om maatregelen te nemen. In geval van spoed kan de commissaris het waterschap een bevel geven. Als meerdere CdK's besluiten een aanwijzing te geven, zal onderling afgestemd worden. De minister van J&V kan zo nodig de commissarissen een opdracht geven tot een aanwijzing en de knoop doorhakken indien de commissarissen niet tot de noodzakelijke overeenstemming komen.

5. Burgemeester

De burgemeester is belast met het opperbevel bij de rampenbestrijding en bij het treffen van maatregelen in geval van ernstige vrees voor het ontstaan van een ramp. In geval van een bovenlokale ramp of crisis, of van ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, neemt de voorzitter van de Veiligheidsregio het gezag over van de betrokken burgemeesters. Alleen de burgemeester of de voorzitter Veiligheidsregio treft maatregelen jegens de bevolking, in het bijzonder bij evacuatie.

De burgemeester of voorzitter van de veiligheidsregio zou op grond van zijn noodbevelsbevoegdheid (gemeentewet of wet veiligheidsregio's) in verband met de openbare orde

en veiligheid aan een beheerder een bevel kunnen geven onder toepassing van het beginsel van subsidiariteit.

6. Minister J&V

Bij grootschalige overstromingen kan de minister van J&V de regie centraliseren, in het bijzonder ten aanzien van evacuatie. De minister van I&W kan aan de minister van J&V verzoeken in te grijpen wanneer een maatregel van een burgemeester of een voorzitter veiligheidsregio onverantwoord wordt geacht door een rijksheer van I&W of een waterbeheerder.

7. Overige partijen

Veiligheidsregio

Nederland heeft 25 veiligheidsregio's. Het bestuur van een veiligheidsregio bestaat uit de burgemeesters van de deelnemende gemeenten. De veiligheidsregio zorgt voor een crisisbeheersing, brandweezorg en GHOR met als doel het zo goed mogelijk anticiperen op risico's, het zo goed mogelijk helpen van getroffenen, het beperken van (im)materiële schade en een zo spoedig mogelijke terugkeer naar een normale situatie.

Watermanagement Centrum Nederland (WMCN)

Bij extreme situaties door (dreiging van) overstroming, watertekort en waterverontreiniging komen de Landelijke Coördinatiecommissies van het Watermanagementcentrum Nederland (WMCN) in actie. Door tijdig, actueel en gericht informatie over de verwachte toestand van het water te verschaffen, helpt het WMCN waterbeheerders en bestuurders de waterproblemen het hoofd te bieden. Hiervoor stellen zij een zogenaamd landelijk waterbeeld op. Met dit landelijk waterbeeld geven de landelijke coördinatiecommissies advies aan waterbeheerders en veiligheidsregio's over te nemen maatregelen.

Ministerie J&V (NCC, LOCC)⁷

Het Nationaal Crisiscentrum (NCC) beheert het stelsel van de (rijks)crisisstructuur en faciliteert informatiemanagement en crisiscommunicatie op rijksniveau. Het NCC is er voor (inter)nationale partners binnen overheid, wetenschap en bedrijfsleven. Bij een regio-overstijgende of nationale crisis – zoals een terroristische aanslag of een griep пандemie – heeft de rijksoverheid een belangrijke rol. De minister van Justitie en Veiligheid is coördinerend minister voor crisisbeheersing. De NCTV geeft invulling aan deze taak. Het NCC maakt onderdeel uit van de NCTV. Het NCC bestaat uit de Eenheid Crisiscoördinatie (ECR) en de Eenheid Communicatie (ECO). De interdepartementale opschaling staat beschreven in het Nationaal Handboek Crisisbesluitvorming van de NCTV.

Bij een (dreigende) overstroming in Nederland ligt het primaat voor het nemen van het merendeel van de maatregelen bij de getroffen veiligheidsregio('s). Het Landelijk Operationeel Coördinatie Centrum (LOCC) kan op verzoek de getroffen regio faciliteren en ondersteunen door middel van capaciteitsmanagement (ook wel bijstandSCOördinatie) en informatiemanagement. Indien er sprake

⁷ Landelijk draaiboek hoogwater en overstromingen (2016)

is van een schaarste aan capaciteiten formuleert het LOCC het advies aan de minister(s) over het verdelen van de schaarse middelen.

Het LOCC is de operationele 'evenknie' van het NCC. Daar waar het NCC zich vooral richt op (het faciliteren van) bestuurlijke crisisbesluitvorming, -coördinatie en het ondersteunen van de nationale hoofdstructuur Crisisbeheersing, beweegt het LOCC zich op het snijvlak van regio en rijk voor operationele vraagstukken. Het LOCC is onderdeel van J&V en bemenst door mensen vanuit de OOV-kolommen. Het LOCC voert vier kerntaken uit:

1. Het LOCC voert informatiemanagement voor operationele vraagstukken uit.
2. Het LOCC voert regie over bijstand en (schaarse, nationale) capaciteiten.
3. Het LOCC levert operationeel advies ten behoeve van bestuurlijke besluitvorming op bovenregionaal en nationaal niveau.
4. Het LOCC levert Host-nation support in geval van inkomende internationale bijstand t.b.v. de crisisbeheersing.

Vanuit deze kerntaken verbindt en ondersteunt het LOCC de generieke decentrale operationele crisisbeheersing aan specifieke en/of nationale crisisbeheersing. Het LOCC en het NCC werken nauw samen, onder andere in het Informatieteam. Het LOCC faciliteert tevens het LOCC-Bovenregionaal en/of het LOCC-Nationaal (resp. LOCC-B of LOCC-N). Dit is een adviesgremium op strategisch niveau wat specifiek bedoelt is om bestuurlijk draagvlak voor genomen (of te nemen) bestuurlijke besluiten over de operationele crisisbeheersing te creëren. Het LOCC B/N wordt geactiveerd op verzoek van (één of meerdere) voorzitters veiligheidsregio's (LOCC-B), of op verzoek van de NCTV (LOCC-N).

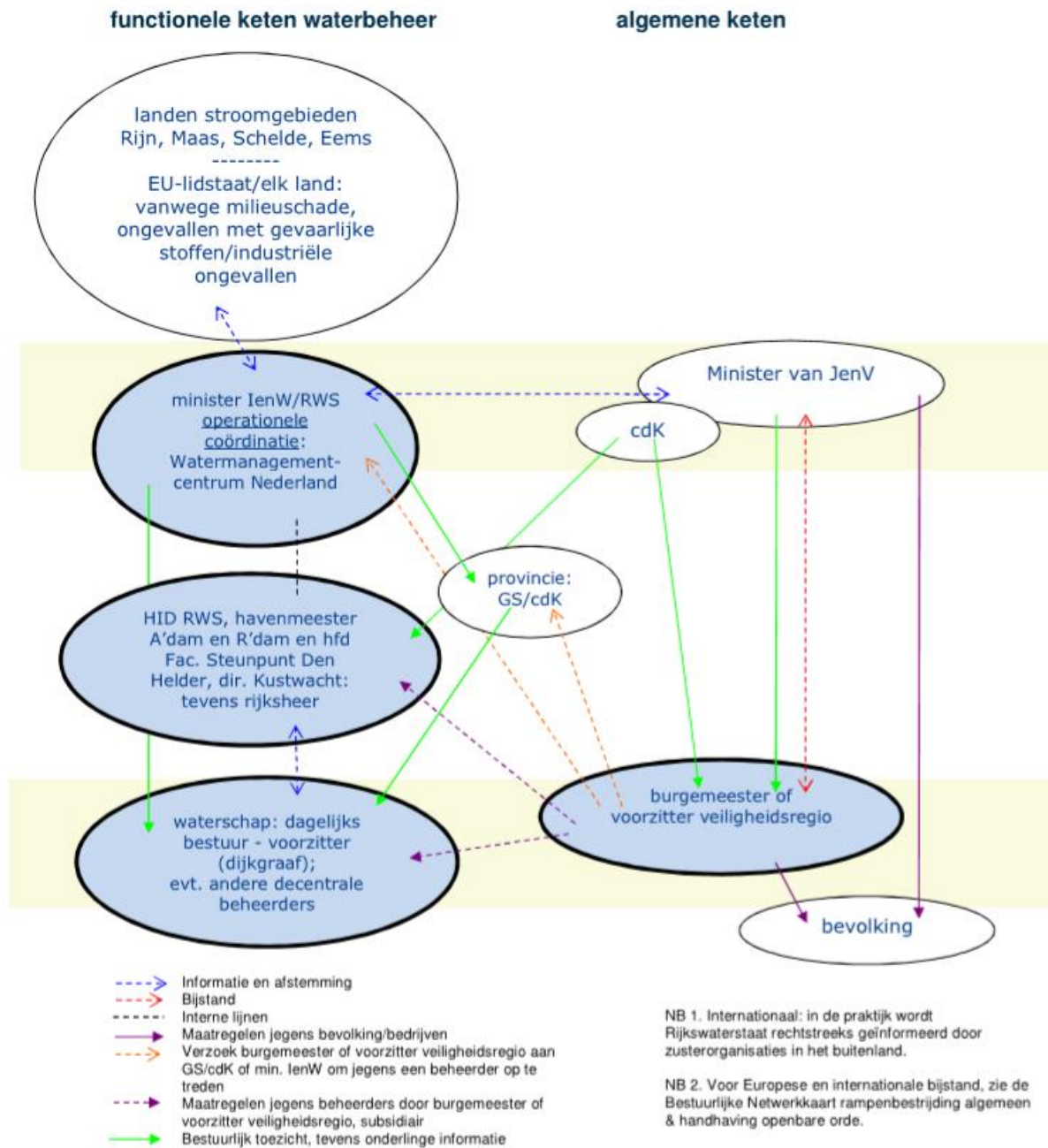
Omgevingsdienst

De omgevingsdienst is binnen de veiligheidsregio's verantwoordelijk voor vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) op het gebied van milieu. Sommige omgevingsdiensten voeren extra taken uit, zoals bouw- en woningtoezicht of advisering over bijvoorbeeld energie of natuur. Zij opereert alleen op het land, niet alleen voor de bedrijven die onder haar bevoegd gezag vallen, maar binnen haar werkgebied ook bij bedrijven waar zij niet het bevoegd gezag vertegenwoordigt of bij milieu- en bouwincidenten en calamiteiten in de openbare ruimte.

Defensie

Eén van de drie hoofdtaken van het Ministerie van Defensie is de nationale en internationale ondersteuning van civiele autoriteiten bij rechtshandhaving, rampenbestrijding en humanitaire hulp. Om de samenwerking binnen de veiligheidsregio's optimaal te laten verlopen zijn militaire liaisons aan de regio's verbonden. Defensie is op deze wijze in staat om daar waar nodig met expertise en capaciteiten een aanvulling te leveren op de operationele daadkracht van de overige partners.

In de regionale incidentbestrijdingsplannen van de veiligheidsregio's en waterschappen over overstromingen staan de operationele processen genoemd en wordt vermeld wie binnen de multidisciplinaire samenwerking welke rol heeft.

Figuur: Bestuurlijke netwerkkaart oppervlaktewater en waterkering (IFV)

4. Coördinatie en afstemming: wie, wat en waarom?

4.1 Waarom coördinatie?

Coördinatie moet leiden tot een gezamenlijk beeld van de situatie, een gezamenlijke interpretatie van de dreiging, afstemming over de (voorbereiding op de te treffen) maatregelen en communicatie. Het aanwijzen van de coördinerende veiligheidsregio en waterbeheerder moet voorkomen dat dubbel werk wordt gedaan, dat er gaten vallen in de voorbereiding of dat tegenstrijdige maatregelen worden getroffen. Coördinatie is nodig vanaf de dreigingsfase, zodat vanaf een vroeg stadium afgestemd en samengewerkt wordt.

Interregionale samenwerking

Al bij een dreiging van een overstroming werken we interregionaal samen en stemmen we af over mogelijke maatregelen, dit is onafhankelijk van het GRIP-niveau of de fase van opschaling. Samenwerking tussen de betreffende dienst, Rijkswaterstaat, het waterschap en de veiligheidsregio is per regio ook vastgelegd in een convenant. Dit heeft onder meer betrekking op het doen van meldingen, crisiscommunicatie en deelname aan een gemeentelijk of regionaal beleidsteam en aan de operationele teams.

Voorfase

Het is van belang om in een vroeg stadium bij elkaar te komen om de (dreigende) situatie te beoordelen, scenario's te delen en te duiden, afspraken te maken over het opstellen van een waterbeeld en om informatie te delen. Daarbij moet onder andere de organisatie van de keten besproken worden en moeten afspraken gemaakt worden, zodat snel en effectief gehandeld kan worden als dit nodig is en de escalatie van de situatie voor te blijven.

Interregionale bestuurlijke effecten: GRIP 5

Indien er interregionale bestuurlijke effecten zijn, wordt er conform 'eenheid en verscheidenheid' en de landelijke GRIP-regeling, opgeschaald naar GRIP 5. Dit houdt in dat elke betrokken regio opschaaft naar een (R)BT. Het RBT van de coördinerende regio heeft interregionale (coördinerende) taken en de voorzitter van dit RBT is tevens voorzitter van het I-RBT, tenzij anders overeengekomen. Voor het afkondigen van GRIP 5 is een expliciet besluit van de voorzitters van de betrokken veiligheidsregio's vereist. Tijdens GRIP 5 vindt geen overdracht van het bevoegd gezag plaats. Wat wel gebeurt, is dat de veiligheidsregio's gezamenlijk de interregionale incidentbestrijding ter hand nemen.

4.2 Wat houdt coördinatie in?

De coördinerende veiligheidsregio / coördinerende waterbeheerder:

- Neemt initiatief tot afstemming met andere veiligheidsregio's, waterbeheerders respectievelijk het Rijk (via V&J respectievelijk I&M) over:
 - Het op strategisch niveau adviseren en coördineren van de afzonderlijke regio's over de (ontwikkeling van de) bestrijding van de (dreigende) crisis.
 - Het stellen van bovenregionale prioriteiten en/of het verdelen van capaciteit en middelen bij schaarste.
 - De evacuatiestrategie.

- Het zorgdragen voor een eensluidende informatievoorziening richting de betrokken beleidsteams; Afstemmen over de publieks- en perscommunicatie.
- Denkt vooruit (scenario's), zet acties in een gewenste volgorde en delegeert activiteiten.
- Zorgt voor afstemming binnen de eigen kolom.
- Zorgt voor afstemming tussen de kolommen.
- Zorgt voor afstemming met het Rijk (via V&J respectievelijk I&M).
- Zorgt ervoor dat de interregionale coördinatie een aanvulling vormt op de regionale coördinatie.

4.3 Wie coördineert wanneer?

Gegeven de twee dreigingen vervullen de volgende veiligheidsregio's en waterbeheerders een coördinerende rol:

	Dreiging zee Zeer hoge waterstanden	Dreiging rivieren Zeer hoge waterstanden	Combinatie Licht verhoogde waterstanden
Coördinerende veiligheidsregio	Veiligheidsregio Hollands Midden	Veiligheidsregio Utrecht	Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond
Coördinerende waterbeheerder	Hoogheemraadschap Rijnland	Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden	Hoogheemraadschap Schieland Krimpenerwaard

Mocht de dreiging tot een daadwerkelijke overstroming leiden, dan blijven de coördinerende veiligheidsregio en waterbeheerder coördinerend, tenzij een andere regio gezien de aard van het incident en afhankelijk van de situatie beter geëquipeerd is⁸. Dit wordt in overleg bepaald: de coördinerende regio overlegt met de 'ontstane' bronregio over het al dan niet overdragen van de coördinerende rol. Hierover neemt de coördinerende regio of waterbeheerder een bestuurlijk besluit.⁹ Dezelfde afspraken gelden voor de coördinerende waterbeheerder en de waterbeheerder in wiens beheergebied de overstroming uiteindelijk manifest wordt.

4.4 Wat doen andere regio's en waterbeheerders?

De betrokken (effect- en bron)veiligheidsregio's en waterbeheerders zijn en blijven verantwoordelijk voor hun eigen regio en beheergebied. Zij zorgen conform (regionale) crisisplannen en het stappenplan in het kader van grootschalige evacuaties voor onder andere:

- Regionale voorbereidingen en/of maatregelen.
- Afgestemde strategiebepaling, inclusief handelingsperspectieven.

Afstemming vindt plaats in het overleg onder leiding van de coördinerende veiligheidsregio of waterbeheerder. Dat laat onverlet dat er tussen de verschillende veiligheidsregio's en waterbeheerders ook informatie- en afstemmingslijnen lopen.

⁸ Bijvoorbeeld omdat er een overzichtelijk of afgebakend brongebied is.

⁹ We willen voorkomen dat er een overdrachtsmoment is op het moment dat coördinatie er juist het meeste toe doet. Daarom blijft de coördinerende regio de coördinerende regio, ook al is deze geen bronregio – tot het moment dat op basis van overleg desgewenst tot overdracht van de coördinerende rol wordt besloten.

4.5 Wat doet het Rijk?

Het Rijk is bij een (dreigende) overstroming direct al betrokken vanwege de regio-overschrijdende effecten van een dergelijke overstroming. Naar gelang de situatie kiest het Rijk per onderwerp een rol: faciliterend, richtinggevend en/of sturend¹⁰. De rol van het Rijk kan per deelonderwerp verschillen. Het Rijk informeert de coördinerende veiligheidsregio over iedere rolkeuze die consequenties heeft voor de verantwoordelijkheden van de veiligheidsregio's. Het is geen eenrichtingsverkeer: de veiligheidsregio's en waterbeheerders kunnen het Rijk ook verzoeken een bepaalde rol te nemen bij een bepaald onderwerp.¹¹

De overgang tussen de drie rollen faciliteren, richting geven en sturen blijkt fluïde. Sturend optreden is het ultimatum en zal met grote terughoudendheid gebruikt worden. Wettelijke bevoegdheden zijn hiertoe noodzakelijk. In het geval het Rijk stuurt, betekent dit niet dat het Rijk alles overneemt, maar dat het intervenueert op een aantal specifieke punten en een kader schept voor de eigen taken van de regio's. Welke rol het Rijk neemt, wordt situationeel bepaald. Redenen voor de rijksoverheid om een rol te kiezen, zijn onder meer (en in willekeurige volgorde):

- Er is sprake van een intersectorale crisis¹².
- Er is een noodzaak om schaarse middelen te verdelen.
- De situatie is zodanig complex dat bijvoorbeeld:
 - Meer dan collegiale samenwerking wenselijk is.
 - De situatie uit de hand dreigt te lopen.
 - Het coördinerend vermogen van de betrokken regio's ontoereikend is (bijvoorbeeld als gevolg van de omvang van het te evacueren gebied, het organisatiegebied of het opvanggebied).
- Er zijn wensen vanuit de regio's zelf voor een bepaalde rol; er is interventie nodig op het gebied van communicatie om te bewerkstelligen dat 1) het beeld ontstaat/blijft bestaan van de betrouwbare overheid en/of dat 2) er een heldere en eenduidige boodschap wordt uitgezonden.
- Er zijn wel of juist geen wettelijke bevoegdheden om sturend te interveniëren.
- De aandacht (druk) vanuit de (internationale) media.
- Er is sprake van een mogelijk internationaal afbreukrisico.
- Er zijn (andere) overwegingen van politieke, bestuurlijke of communicatieve aard gelet op de (inter)nationale impact van de evacuatie.

Het Rijk kan bijvoorbeeld een sturende rol op zich nemen ten aanzien van de verdeling van schaarse middelen of op verzoek van de regio in geval van een complexe situatie. Het Rijk kan een richtinggevende rol innemen door bijvoorbeeld dringend te adviseren over de crisiscommunicatie. Het Rijk kan een faciliterende rol op zich nemen door het arrangeren van een overleg.

¹⁰ Conform Handboek Crisisbesluitvorming. Sturing door het Rijk – bijvoorbeeld bij verschil van inzicht tussen regio's – kan op verschillende manieren plaatsvinden, steeds overeenkomstig de bestaande regelgeving.

¹¹ De laatste zin is een aanvulling op het Handboek Crisisbesluitvorming.

¹² Het Nationaal Handboek Crisisbesluitvorming omschrijft een intersectorale crisis als volgt: een gebeurtenis waarbij de nationale veiligheid in het geding is doordat één of meer vitale belangen worden aangetast en waarbij de reguliere structuren en/of middelen niet toereikend zijn om de stabiliteit te handhaven. De structuren van het Nationaal Handboek Crisisbesluitvorming treden dan in ieder geval in werking.

5. Coördinatie en afstemming: hoe gaan we het doen?

5.1 Inleiding

Interregionale samenwerking en afstemming kan en moet vroegtijdig plaatsvinden, ongeacht het GRIP-niveau (veiligheidsregio's) of de fase (waterschappen). Voor de samenwerking en afstemming bij crises hanteren we de volgende uitgangspunten:

1. We maken een organisatiestructuur die past bij wat de betreffende crisis van de organisatie vraagt (opschaling); we organiseren afstemming binnen een kolom, tussen kolommen en met het Rijk. Ook zorgen we dat de informatievoorziening op orde is (verzamelen, analyseren, veredelen, verspreiden).
2. De crisisbeheersing sluit aan bij bestaande structuren en afspraken. Afhankelijk van de situatie worden een of meerdere structuren/teams geactiveerd.
3. We trekken gezamenlijk op met interne en externe partners conform de wettelijke bestuurlijke bevoegdheden van de algemene en functionele kolom, om te zorgen dat maatregelen worden uitgevoerd en slagkracht wordt gerealiseerd.
4. In overleg met de minister van Justitie & Veiligheid wordt de rol van het Rijk bepaald (faciliterend, richtinggevend of sturend).
5. We zetten in op afstemmen met andere regio's (andere partijen dan de betrokken organisaties in het coördinatieplan), eventueel via het NCC.
6. We werken zoveel mogelijk informatie gestuurd.

5.2 Voorfase (fase van afstemming)

Al in de voorfase (dreiging) kan worden afgestemd over:

1. Duiden van de informatie (waterbeeld).
2. Welke scenario's we onderkennen.
3. Afspraken over het informeren van het bestuur, over risicocommunicatie, over de opschaling en over de organisatie van de keten (voorbereidingen treffen voor de volgende fase).

De interregionale afstemming in de voorfase vindt plaats op het niveau van ROT, geïnitieerd door de coördinerende leider ROT. Er hoeft in de voorfase geen sprake te zijn van GRIP-opschaling.

5.3 Melding en alarmering

Het proces start met een verwachting van verhoogde waterstanden van het Watermanagementcentrum Nederland (WMCN). Deze verwachting wordt verstuurd naar het DCC-I&M, het NCC, de betrokken waterschappen en de betrokken regionale onderdelen van Rijkswaterstaat. Verder wordt de verwachting verstuurd naar de Veiligheidsregio's, gemeenten en andere belanghebbenden, die aan het WMCN hebben aangegeven deze verwachtingen rechtstreeks van het WMCN te willen ontvangen.

Bij een dreiging ligt het dus voor de hand dat het WMCN dit signaleert en de betrokken organisaties informeert over de dreiging. Op basis van de informatie besluiten waterbeheerders, veiligheidsregio's en ministeries of er moet worden opgeschaald.

Bij een acute doorbraak ligt het voor de hand dat de hulpdiensten of het waterschap dit melden en de alarmering starten.

Coördinerende meldkamer (C-MK)

Bij de crisisbeheersing aangaande (dreigende) overstromingen in de Randstad zijn verschillende organisaties en hun meldkamers betrokken, met als gevolg dat een melding langs verschillende wegen de meldkamers bereikt. Er bestaan afspraken over de samenwerking tussen de meldkamers.

De coördinerende meldkamer betreft de meldkamerorganisatie die de coördinerende regio bediend:

De C-MK:

- Is het centrale informatiepunt voor de overige meldkamers.
- Communiceert en stemt af met de betrokken meldkamers en verkeersposten en vice versa.
- Initiëren de interregionale informatievoorziening door informatie te delen via het LCMS .

Elke meldkamer alarmeert conform eigen protocollen.

Contacten met het nationale niveau

Ten behoeve van de opschaling worden contacten gelegd tussen waterbeheerders, veiligheidsregio's en het Rijk (NCC en/of LOCC), al dan niet via piketnummers en/of calamiteitenummers.

Algemene kolom:

- Eerste aanspreekpunt voor de (coördinerende) veiligheidsregio bij het Rijk is het NCC van het ministerie van V&J¹³. Desgewenst neemt de (coördinerende) veiligheidsregio rechtstreeks contact op met andere organisatieonderdelen binnen V&J als dat efficiënter is.
- Eerste aanspreekpunt voor het Rijk op regionaal niveau is de (voorzitter van de) coördinerende regio¹⁴. Desgewenst legt het Rijk contact met alle betrokken regio's als dat efficiënter is, maar zorg er dan voor dat de coördinerende veiligheidsregio geïnformeerd wordt in verband met diens coördinerende rol.

Waterkolom:

- Eerste aanspreekpunt voor de (coördinerende) waterbeheerder bij het Rijk is LCO (coördinerend en inhoudelijk) en dgRWS (bestuurlijk).
- Eerste aanspreekpunt voor het Rijk bij de waterbeheerders is de coördinerende waterbeheerder.

Er wordt gealarmeerd, geïnformeerd en afgestemd volgens de regulier geldende afspraken.

¹³ Zie ter toelichting het Nationaal Handboek Crisisbesluitvorming.

¹⁴ In de geest van *Eenheid in Verscheidenheid* waar het rijk contact heeft met de 'bronregio' of 'de regio die het beste geëquipeerd is'.

5.4 Opschaling

Zoals in de inleiding is verwoord, is de voorspelbaarheid van de dreigingen laag. Een aantal dagen van tevoren is wel het één en ander te signaleren, maar harde voorspellingen zijn niet te geven. Het moment om op te schalen is dan ook niet één op één te koppelen aan de feitelijke weersvoorspelling en ook niet te fixeren op een x-aantal dagen voorafgaand aan de storm of het hoogwater. We gaan in dit plan daarom uit van een 'flexibele' opschaling:

- Er kan opgeschaald worden door de coördinerende waterbeheerder wanneer deze waterbeheerder hiervoor aanleiding ziet. Bijvoorbeeld op basis van informatie van het LCO, Regionale Diensten van RWS, het DCC I&M of anderszins.
- Er kan opgeschaald worden door de coördinerende veiligheidsregio als deze regio hiervoor aanleiding ziet. Bijvoorbeeld op basis van operationele activiteiten, informatie van het J&V/ NCC, of maatschappelijke onrust (al dan niet verwoord door de media).
- Er wordt hoe dan ook opgeschaald bij opschaling van LCO naar *code oranje* conform het Landelijk Draaiboek Hoogwater en Overstromingen.

Over de opschaling wordt eerst afgestemd met het coördinerende waterschap.

Opschaling van de coördinerende waterbeheerder kan leiden tot opschaling van de coördinerende veiligheidsregio en vice versa.

5.5 Leiding en coördinatie bij regiogrensoverschrijdende (dreigende) crises

De volgende afspraken betreffende de leiding en coördinatie bij regiogrensoverschrijdende incidenten zijn van toepassing:

1. Interregionale (bestuurlijke) coördinatie is bestemd voor incidenten met een bovenregionale uitstraling.
2. Er worden bovenregionale afspraken gemaakt over coördinatie en afstemming bij een (dreigende) overstroming binnen dijkringen 14, 15 en 44.
3. Elke regio behoudt de eigen bevoegdheden: ieder van de burgemeesters / regiovoorzitters behoudt het wettelijk vastgelegde opperbevel voor de rampenbestrijding binnen de eigen gemeente / veiligheidsregio.
4. De interregionale (bestuurlijke) coördinatie vormt een aanvulling op eventuele regionale coördinatie.
5. De crisisbeheersing sluit aan bij bestaande structuren en afspraken.
6. Bij interregionale effecten wordt gewerkt met een coördinerende veiligheidsregio die verantwoordelijk is voor coördinatie en afstemming tussen de regio's.
7. Bij interregionale effecten wordt gewerkt met een coördinerende waterbeheerder die verantwoordelijk is voor de coördinatie en afstemming tussen waterpartijen.
8. Indien er bovenregionale bestuurlijke effecten zijn wordt conform GRIP 5 gewerkt. Elke betrokken regio schaal op naar een RBT. Het RBT van de coördinerende regio treedt daarbij op als coördinerend RBT (C-RBT).
9. Voor de coördinerende veiligheidsregio's en waterschappen betekent het coördinatieplan onder andere dat er interregionale overleggen georganiseerd en voorgezeten moeten worden.

5.5.1 Hoe is de coördinatie georganiseerd?

Coördinatie binnen de waterkolom

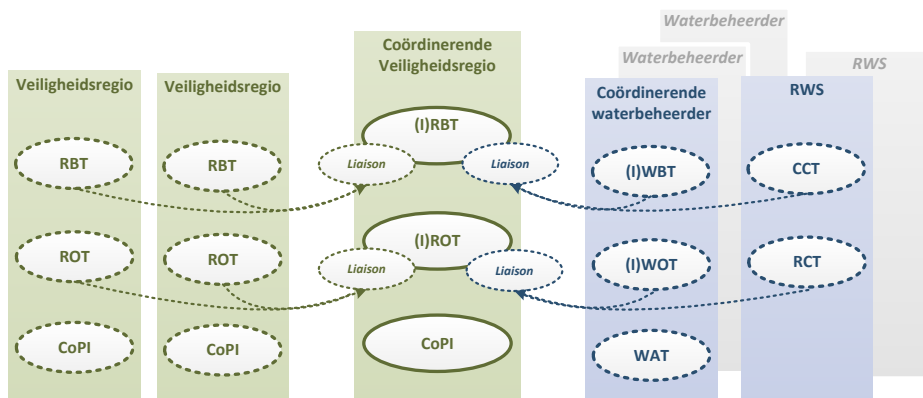
De coördinerende waterbeheerder zorgt voor coördinatie en afstemming binnen de waterkolom (dat is dus inclusief RWS) en organiseert daartoe desgewenst een 'interregionaal' WOT (IWOT) en 'interregionaal' WBT (IWBT), waar andere waterbeheerders vertegenwoordigd zijn middels liaisons of andersoortige afvaardiging. Fysiek overleg vindt plaats op uitnodiging, locatie en voorzitterschap van het coördinerende waterschap. De Operationeel Leider (OL) en de dijkgraaf van het coördinerende waterschap zijn voorzitter van respectievelijk het IWOT en IWBT. De ICO en de plotter van het coördinerende waterschap vullen het waterbeeld in LCMS.

Coördinatie binnen de algemene kolom

De coördinerende veiligheidsregio zorgt voor coördinatie en afstemming binnen de algemene kolom op tactisch niveau en organiseert daartoe desgewenst een interregionaal ROT (I-ROT), waar andere regio's vertegenwoordigd zijn middels een liaison of andersoortige afvaardiging. De OL van de coördinerende veiligheidsregio is voorzitter. De coördinerende veiligheidsregio zorgt ook voor de coördinatie en afstemming binnen de algemene kolom op bestuurlijk niveau, hiervoor wordt een I-RBT georganiseerd. De IM-er van de coördinerende veiligheidsregio vult het bovenregionale beeld in LCMS. De verwachting is dat het I-RBT niet door middel van een fysiek bijeenkomen vorm krijgt, maar in een telefonisch onderhoud (conference-call of anderszins).

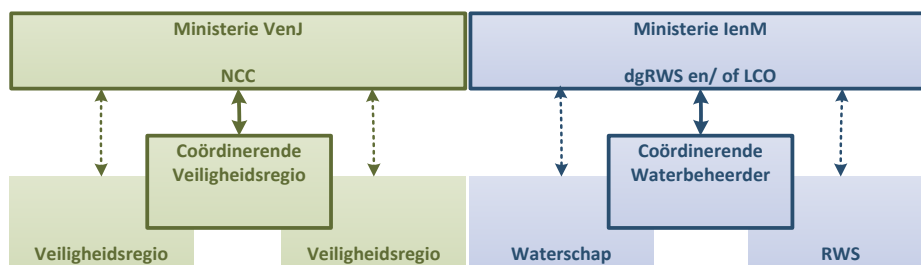
Coördinatie tussen de kolommen

De coördinerende veiligheidsregio en coördinerende waterbeheerder zorgen voor afstemming tussen de kolommen door deelname van vertegenwoordiging van de coördinerende waterbeheerder in de overleggen van de coördinerende veiligheidsregio.

Coördinatie tussen veiligheidsregio's/waterbeheerders en Rijk

- De coördinerende veiligheidsregio en het Rijk (via J&V/NCC) zorgen voor afstemming tussen regio's en het Rijk door middel van (telefonisch) contact over en weer. Desgewenst neemt een liaison van het Rijk (i.c. J&V) deel in de overleggen van de coördinerende veiligheidsregio.
- De coördinerende waterbeheerder en het Rijk (I&M) zorgen voor afstemming tussen waterbeheerders en het Rijk door middel van (telefonisch) contact over en weer.

5.5.2. De teams in de interregionale crisisorganisatie

1. Voorfase: Voorbereidend I-ROT

Zodra de eerste melding over dreigend hoogwater is ontvangen, komt een 'voorbereidend I-ROT' bijeen. Het is van het belang in een vroeg stadium op ROT-niveau bij elkaar te komen om de (dreigende) situatie te beoordelen, scenario's te delen en te duiden, afspraken te maken over het opstellen van een waterbeeld en om informatie te delen. Daarbij moet onder andere de organisatie van de keten (welke actoren betrekken, opschalen, wie is in deze situatie en in de diverse scenario's het best geëquipeerd, de coördinerende rol te nemen) besproken worden en moeten afspraken gemaakt worden, zodat snel en effectief gehandeld kan worden als dit nodig is en om de escalatie van de situatie voor te blijven.

2. Interregionaal Operationeel Team (I-ROT)

Het I-ROT is verantwoordelijk voor de interregionale coördinatie op tactisch niveau. Het I-ROT heeft als taken:

- Inhoudelijk voorbereiden van het I-RBT.
- Regie houden over de bovenregionale inzet.
- Afstemmen over de interregionale beschikbare middelen.
- Afstemmen over de evacuatiestrategie.
- Afstemmen met de waterkolom.
- Communiceren met de betrokken ROT's.
- Contact onderhouden met het LOCC indien gewenst.

Samenstelling I-ROT:

Om te waarborgen dat alle bevoegdheden in het team vertegenwoordigd zijn, wordt de standaardbezetting van het I-ROT:

- OL-coördinerende veiligheidsregio (voorzitter).

- OL-veiligheidsregio's binnen het samenwerkingsverband.
- LOT coördinerend waterschap.
- Liaison RWS.
- Eventueel liaison Defensie of regionaal militair operationeel adviseur (RMOA) .
- Eventueel aangevuld met OL-veiligheidsregio's die effecten ondervinden van de situatie, of vertegenwoordigers van andere waterschappen.

Het I-ROT kan fysiek bijeenkomen of overleggen via de telefoon.

3. Interregionaal Regionaal Beleidsteam (I-RBT)

Indien er interregionale bestuurlijke effecten zijn bij (dreigende) overstroming van de Randstad wordt conform GRIP 5 gewerkt. Dit houdt in dat elke betrokken regio opschaalt naar een (R)BT. Het (R)BT van de coördinerende regio organiseert het I-RBT. De voorzitter van de coördinerende veiligheidsregio is tevens voorzitter van het I-RBT, tenzij anders overeengekomen.

Het I-RBT heeft als taken:

- Het op strategisch niveau adviseren over en coördineren van de afzonderlijke regio's met betrekking tot de (ontwikkeling van de) bestrijding van de (dreigende) crisis.
- Het stellen van bovenregionale prioriteiten en / of het verdelen van capaciteit en middelen bij schaarste.
- De evacuatiestrategie.
- Het zorgdragen voor een goede informatievoorziening richting de betrokken beleidsteams;
- Het afstemmen over de publieks- en perscommunicatie.
- Het vooruitdenken over scenario's, het ondernemen van acties in een gewenste volgorde en het delegeren van activiteiten,
- Het zorgen voor afstemming binnen de eigen kolom, tussen kolommen en met het Rijk.

Samenstelling I-RBT:

De uiteindelijke samenstelling is afhankelijk van de specifieke situatie. De standaardbezetting is als volgt:

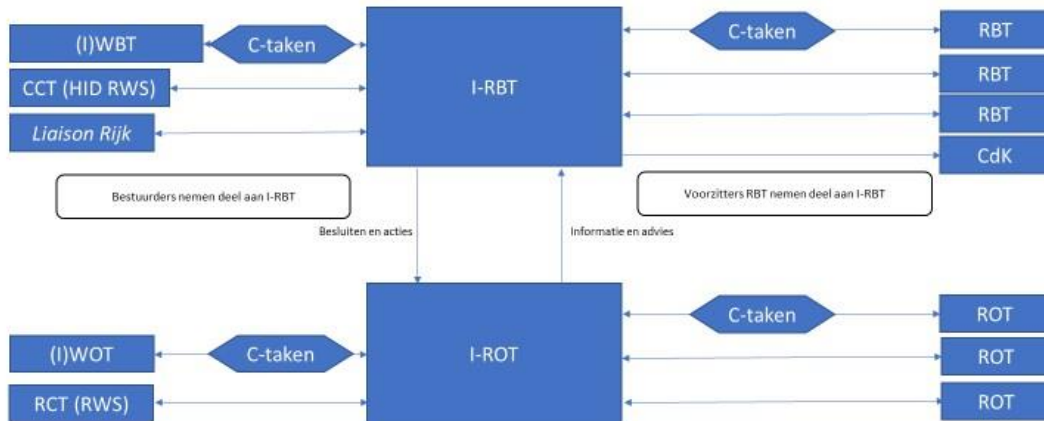
- Voorzitter coördinerende veiligheidsregio (voorzitter).
- Betrokken voorzitters veiligheidsregio's.
- Coördinerend dijkgraaf.
- HID-Rijkswaterstaat.
- Commissaris van de Koning van de provincie Zuid-Holland.
- Eventueel RMC (defensie).
- Eventueel liaison V&J (NCTV).

De HID-Rijkswaterstaat vertegenwoordigt de minister.

De standaardbezetting kan aangevuld worden door ondersteuning in de vorm van adviseurs, een informatiemanager en een verslaglegger.

Hieronder is bovenstaande in een figuur weergegeven.

Interregionale coördinatie crisisbeheersing Randstad

5.6 Informatiemanagement

Bij de coördinatie en afstemming speelt de informatievoorziening een belangrijke rol. De (coördinerende) waterbeheerder zorgt ervoor dat de waterstaatkundige informatie aansluit bij de vraag en informatiebehoefte vanuit de (coördinerende) veiligheidsregio. Belangrijkste bouwstenen daarbij zijn:

- Situatieomschrijving (denk aan actuele situatie, prognose en gebiedsaanduiding inclusief geografische kaart).
- Scenario's (het realistische scenario en het ernstige scenario).
- Kans en duiding van het realistische en ernstige scenario (de hoogte van het water, de stroomsnelheid en praktische consequenties). NB de ervaring leert dat hierbij een begrijpelijke toelichting van een liaison van de waterbeheerder noodzakelijk is.
- Maatregelen (reeds uitgezette acties en te ondernemen acties).
- Maatregelen die gezamenlijke besluitvorming vragen (bijvoorbeeld crisiscommunicatie, juridische gevolgen of de nafase).

Na opschaling van de (coördinerende) veiligheidsregio kan de digitale (crisis)applicatie LCMS gebruikt worden om informatie te delen (inclusief de bijbehorende informatiecoördinator/-managers).

Landelijk waterbeeld

Het landelijk waterbeeld van WMCN-LCO geeft een overzicht van de actuele en verwachte situatie met betrekking tot het weer en hoogwater, duiding van de dreiging, zo mogelijk scenario's, effecten op gebruiksfuncties en maatschappij, genomen en verwachte maatregelen en eventueel adviezen die bijvoorbeeld betrekking hebben op het handelingsperspectief. Het beeld is de basis voor de adviezen die gegeven worden. Dit dient bestuurders een helder beeld te verschaffen van:

- De actuele situatie en verwachtingen.
- Welke maatregelen er zijn en worden genomen.

- Welke handelingsperspectieven er (nog) zijn.

Het landelijk waterbeeld schetst primair de belangrijkste (niet alle) maatregelen, die in de waterkolom worden getroffen. Voor zover de LCO over die informatie beschikt, worden ter duiding en illustratie ook voorbeelden van buiten de waterkolom genoemd. Bijvoorbeeld dat een veerdienst stil is gelegd, scheepvaart hinder ondervindt, of dat parkeerterreinen of uiterwaarden zijn ontruimd.

Waterbeheerders kunnen nog gevraagd worden om aanvullende informatie aan te leveren. Alle input wordt verwerkt in het Landelijk Waterbeeld en verstuurd naar de betrokken partijen in de regio en naar het DCC-I&M. Het DCC-I&M stelt vervolgens het definitieve attenderingsbericht op en verstuurt dit samen met het landelijk waterbeeld naar het NCC. Het NCC duidt tevens de informatie, stelt een situatieschets op en maakt een landelijke activiteit aan in het LCMS, zodat de veiligheidsregio's op de hoogte zijn van de stand van zaken op nationaal niveau. De DCC-en van de betrokken departementen ontvangen de situatieschets en zetten deze intern uit.

6. Beheer en oefening

Het beheer van het plan ligt bij de Stuurgroep van het samenwerkingsverband Dijkringen 14, 15 en 44. De beheerder zorgt ervoor dat:

- Het plan vierjaarlijks wordt gecheckt en desgewenst wordt geactualiseerd.
- Het plan waar nodig tussentijds wordt aangepast, mochten verstrekende wijzigingen nodig zijn, bijvoorbeeld op basis van wijzigingen in wet- en regelgeving of naar aanleiding van uitkomsten en oefeningen.

De afspraken uit het plan worden beoefend. Daarvoor wordt een gezamenlijk OTO-programma opgesteld met de organisaties binnen dijkringen 14, 15 en 44.

Jaarlijks wordt de alarmering en bereikbaarheid getest van de deelnemende organisaties.

Mocht de Stuurgroep van het samenwerkingsverband Dijkringen 14, 15 en 44 ophouden te bestaan, dan wijst de stuurgroep een nieuwe beheerder aan.

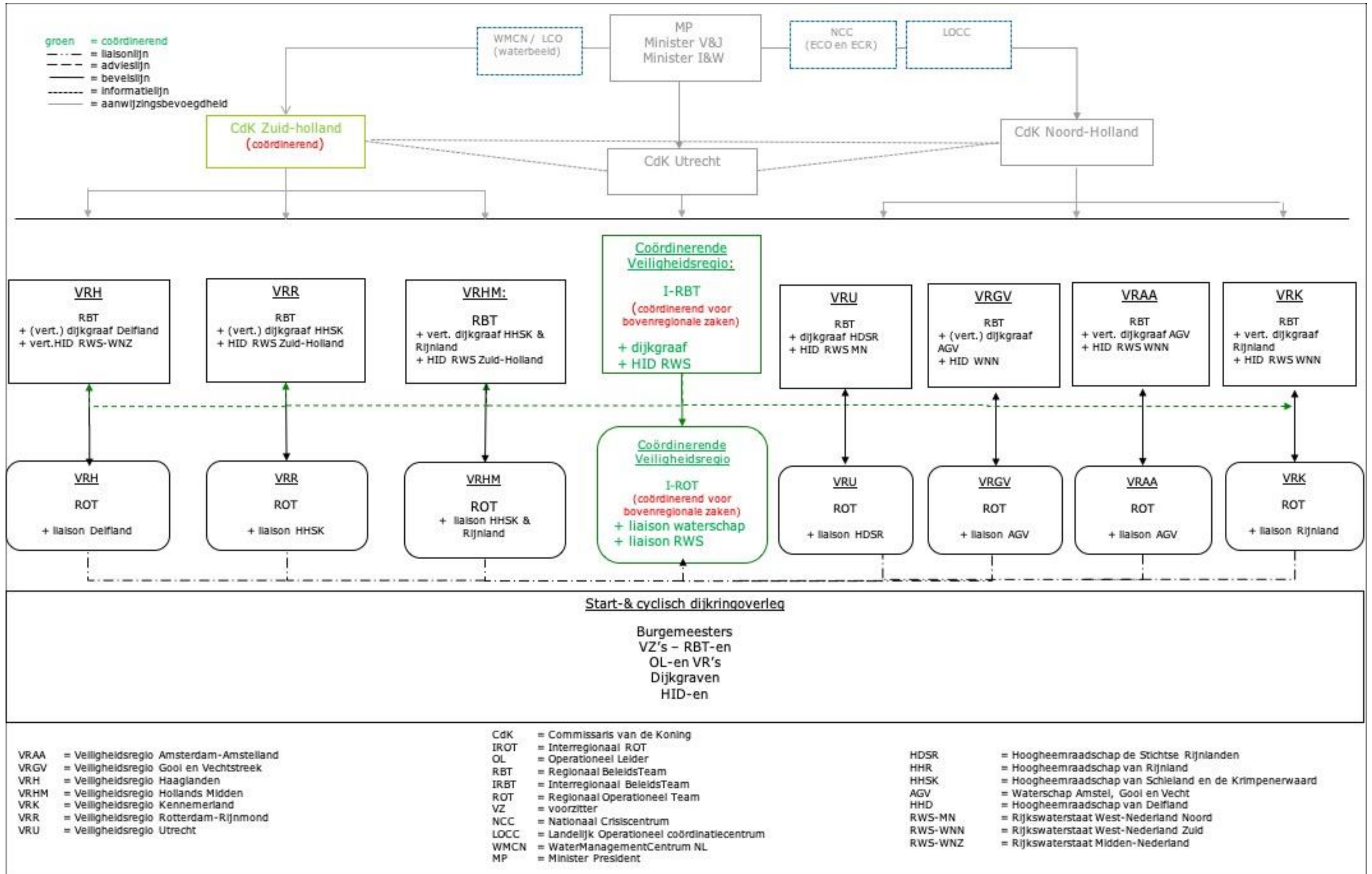
Bijlagen

A: Toelichting op de scenario's

	Rijn-Maasmonding-scenario	Katwijkscenario	IJmuiden- scenario	Rivierenscenario
Plaats	Langs de Nieuwe Maas, Nieuwe Waterweg	Katwijk	Kering van IJmuiden	Lekdijk
Aanleiding	Het falen van de Maeslantkering ¹⁵ of het niet op tijd sluiten van de Maeslantkering.	Storm vanaf zee, eventueel in combinatie met springtij.	Storm vanaf zee, eventueel in combinatie met springtij.	Hoge waterafvoer via de rivieren.
Complicatie	De timing van het sluiten van de kering ligt nogal nauwkeurig. De kering zal gesloten worden bij een <i>verwachte</i> waterstand van meer dan 3 meter boven NAP op de Nieuwe Maas ter hoogte van het Boerengat in Rotterdam of in Dordrecht bij 2.90 meter boven NAP. Maar het feitelijk sluiten van de kering kan alleen gebeuren tijdens stroomkentering voorafgaand aan het moment waarop de hoge waterstanden verwacht worden. Met andere woorden: als dat moment gemist wordt, kan de kering pas weer bij de volgende periode van eb gesloten worden.	Dijkdoorbraak.	Doorbraak van de kering.	Dijkdoorbraak.
Voorspelbaarheid	Voorspelbaarheid is minimaal, omdat het falen van de kering pas op het laatste moment zal blijken (bij het sluiten ervan).	Pas één dag van tevoren is duidelijk waar de kern van de depressie naartoe gaat. De locaties van de dijkdoorbraken blijven tot het laatste moment onzeker.	Pas één dag van tevoren is duidelijk waar de kern van de depressie naartoe gaat. De locaties van de doorbraken blijven tot het laatste moment onzeker.	<ul style="list-style-type: none"> - Een hoogwatergolf is dagen van tevoren aan te geven. - Een doorbraak door piping is ongeveer een halve dag van tevoren aan te geven.
Bestuurlijke dilemma's	Bijzonder aandachtspunt in dit scenario is de chemische industrie.		Bijzonder aandachtspunt in dit scenario is de chemische industrie.	
Mogelijke maatregelen				

¹⁵ De Maeslantkering is een stormvloedkering op de grens van Het Scheur en de Nieuwe Waterweg bij Hoek van Holland.

B: Interregionaal coördinatieschema

C: Afkortingenlijst

- AO Algemeen Overleg
- CCT Crisiscoördinatie Team
- CdK Commissaris van de Koning
- C-MK Coördinerende meldkamer
- CoPI Commando Plaats Incident
- CP Coördinatieplan
- C-RBT Coördinerend Regionaal Beleidsteam
- DCC Departementaal Crisiscentrum
- DCC-I&M Departementaal Crisiscentrum Infrastructuur en Milieu
- dgRWS Directeur-generaal Rijkswaterstaat
- ECO Eenheid Communicatie
- ECR Eenheid Crisiscoördinatie
- GBT Gemeentelijk Beleidsteam
- GHOR Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de regio
- GRIP Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdingsprocedure
- HHSK Hoogheemraadschap Schieland Krimpenerwaard
- HID Hoofdingenieur-directeur
- ICO Informatiecoördinator (waterschap)
- IM Informatiemanagement
- IenM (ministerie van) Infrastructuur en Milieu
- IenW (ministerie van) Infrastructuur en Waterstaat
- JenV (ministerie van) Justitie en Veiligheid
- IFV Het Instituut Fysieke Veiligheid
- LCO Landelijke Coördinatiecommissie Overstromingsdreiging
- LCMS Landelijk Crisismanagementsysteem
- LOCC Landelijk Operationeel Coördinatie Centrum
- MCCb Ministeriële Commissie Crisisbeheersing

- NCC Nationaal Crisiscentrum
- NCTV Nationaal Coördinator Terrorismedbestrijding en Veiligheid
- NZKG Noordzeekanaalgebied
- OL Operationeel Leider
- OTO Opleiden Trainen en Oefenen
- OvD Officier van Dienst
- (I-)RBT (Interregionaal) Regionaal Beleidsteam
- RMC Regionaal Militair Commando
- (I-)ROT (Interregionaal) Regionaal Operationeel Team
- RWS Rijkswaterstaat
- dgRWS Directeur-generaal Rijkswaterstaat
- VNK2 Veiligheid Nederland in Kaart 2
- VenJ (Ministerie van) Veiligheid en Justitie
- (I)WAT (Interregionaal) Wateractieteam
- (I)WBT (Interregionaal) Waterbeleidsteam
- WMCN Watermanagementcentrum Nederland
- WMCN-LCO Watermanagementcentrum Nederland-Landelijk Coördinatiecommissie Overstromingsdreiging
- (I)WOT (Interregionaal) Water Operationeel Team